

راستی یه کانی "ههلبژاردن و دیموکراسی" نه مریکایی له عیراق

خه سره و سایه

پیدا هه لادانی سه رانی دهوله تی نه مریکا و لاتانی روژ ناوا، تا دهگات به سه روکی حکومتی کاتی، نایاد عه لوی و بارزانی و تاله بانی به سه ر سیناریوی ههلبژاردنه کانی عیراقدا، هیشتا ناتوانی بهر بهو راستی یانه بگری که واقعیته تی کۆمه لگای عیراق و ههلسوکه وتی لایه نه به شداره کانی نیو نه م سیناریو کالته جاری به نیشانیاندا.

نه گهر له شایی و لوغانی "کورده کانی ده ره وهی ولات" و "پیره وانی ئیمام سیستانی" بگهرین، به راستی نه وه چ جوهر ههلبژاردنیک بوو، که هه ره لیه که مین ساته کانه وه درگای دووکان و بازاره کان به ستر،

قه ده غه ی شه وانه ی هاتووو له شاره کانی پرله ناسایشی کوردستان به ریوه چوو!!، نه وه چ ههلبژاردن و دیموکراسی یه که بوو که تادواین کاته کان، به شیکی زور له شوینه کانی دهنگدان به نهینی مانه وه و بو دهنگدان معلوم نه بوو روه لوه کوی دهکن! له وهش خراپتر، کاندیده کان تا ساته کانی ئاخریش ئاماده نه بوون که ناو و یه کانیان له بهرده م نه وانه ی که دهنگیان دها، ئاشکرابه کن. نه وانه شی ناویان ئاشکرکردبوو به شیکی زوری دهنگدان نه یان دناسین! به راستی نه وه چ دهنگدان و پرۆسه یه کی دیموکراسی بوو که چاودیرانی بیانی و بیالیه نه یان توانی بگه نه شوینه کانی دهنگدان و راستی یه کان گوزارشت بکن! ته نانه ت هه موو په یوه ندی یه کان له وانه ش ته له فوناتی موبایل، به دنیای ده ره وه راگیرا! به شیکی زور له خه لکی شاره کانی نه یار، که رکوک و ده وره بری و زور شوینی تر که هیشتا بو بهرده م رای گشتی ئاشکرانه بووه، فرسه تیان پینه درا دهنگبدن! نه مه چ جوهر ههلبژاردن و دیموکراسی یه که بوو که جهنگ و کوشتر و ته قینه وه له ماوه ی ته نها 3 روژدا قوربانی یه کانی خوی گه یانده نزیکه ی 100 کهس، جگه له بریندارو دارمانی مال و حالیان! نه وه چ ههلبژاردن و دیموکراسی یه که بوو که له ژیر سایه ی حکومتی ته واه سه ربازی دا به ریوه چوو، حکومتی کی سه ربازی که نمونه که ی له لایه ن هیه چ ده سه لاتیکی دیکتاتوره وه تانیستا پهیره وی لینه کراوه. نه مه چ ههلبژاردن و دیموکراسی یه که بوو، که له 5.0% ی خه لکی ئاگاداری بهرنامه و سیاسه تی هیه چ یه که له لایه نه کانی به شدار له ههلبژاردندا نه بوون، بیئاگایی نه و فاکتوره بوو که دهنگدانه رانی به شیوه ی عه شیره تی و "کۆمه لانی کویر" له بهرده م صندوقه کانی دهنگدان دانا، به قسه ی هه وانی بریتانیایی "مه ره که بی په نه کان زیاده بوو" ئاخر جیاوازی نه بوو له نیوان نه وانه ی دهنگیان دها و نه وانه شی ریگای فرت و فیلی دهنگدانی چهنه جارهیان گرتبووه بهر!!

به لام نه مانه هیشتا ناتوانی هه موو راستی یه کانی ههلبژاردن و دیموکراسی یه که بخاته روو که نه مریکا و لایه نگرانی له دهسته و تاقمی قهومی و ئیسلامی به سه ر خه لکیدا به ریوه یان برد، به تاییه تی کاتیک ته قسیماتی، "سوونی"، "شیعی"، "کورد"، "عه ره ب"، " و... ریژه کانیان دیته ئاراه.

نه مریکا و روژ ناوا له سه ره تای جهنگ و کیشمه کیشیان له بهرامبه ر خه لکی عیراقدا، به تیزی ته قسیماتی قهوم و قه بیله و مه زه هب و ره گه زه کانه وه هاتنه مه یانده وه، نه مه گو شه یه که له ئایدیو لۆژیای "دیموکراسی نه مریکایی" بوو، چونکه هه رجهنگ و کرده وه یه کی سیاسی به بی ئایدیو لۆژی و تیزه کانی ته بریرکردن سه ره که وتنی مومکین نییه. ئیدعای "رزگاری عیراق" له جه وه ردا په یامی زیندوو کرده وه ی قهوم و قه بیله و ره گه زه کانی ئیسلام بوو له عیراقدا. کاریکی ناوا پیویست بوو چونکه سازش و پیک هیانی دهسته و تاقمی کۆنه په رستی ئیسلامی و قهومی و عه شیره تی له بهرامبه ر هه ویه تی هاولاتی بوون و ژیا نی شاری کۆمه لگای عیراقدا، که تیایدا کریکار و مه دهنیه ت و کۆمۆنیزم ریشه یه کی عه ریقی هه یه، ده توانی ته نها فاکتۆریک بیت بو دارشته وه ی ده ستور و سازدانه وه ی ده ولت و حکومتی کی عه روبی - ئیسلامی به سه ر خه لکدا، که پا به نده به سیاسه ت و ئیستراتیژی نه مریکا له روژه هلاتی ناوه راستدا.

ئیستا ئیتر ده بی په نه له سه ر نه و خاله جه وه ری یه دابنری که له م ههلبژاردنه دا خوی خسته روو، نه ویش نه وه یه که به شداری خه لک به هه ر راده یه که به هه ر هۆیه که وه بو بییت، مه سه له یه کی زور سه ره کی نییه، به قه د نه وه ی که به شداری نه وان به و پیوانه یه نه بوو که وه ک هاولاتی نیکی عیراقی و ته نانه ت کوردستانی، وه که نه وه ی له م موحیتانه دا یه که هه ویه تی هاولاتی و کۆمه لایه تی یه کسان و هاویه شیان هه یه، به شداری دهنگدانیان کرد بیت، به لکو "کوردبوون" شیعه بوون "سوونی بوون" تورکمانی بوون، ... مه رجیک بوو بوئه وه ی خه لکی مافی دهنگدانی هه بی.

پلورالیزمی سیاسی، یانی کۆکردنهوهی هه موو که وچکه کان له کاسه یه کدا که هه موو له شوڤرای دیموکراسی ئەمریکایی دهخۆن، ئەمەش تائەو شوینه دەتوانی بریکات که چا وچلیسی و گیرفانپرکردن و رفاندنی داھاتی کۆمەلگا بەپی تەقسیماتیکی کەدلی عەلاوی ویاوەر و سیستانی، تالەبانی و بەرزانی، چەلەبی و ئەوانی تر لە ژیر سایە مانەوہی هیزەکانی ئەمریکا لەعیراق و لەئاکامی ریکەوتنی کاتی یان لەگەل دەولەتانی ناوچەکە رازی دەکات.. بەلام درەنگ یان زوو ئەم ھاوکیشە تیکدەچیت، چونکە بەجیا لە ناکوکی و ناتەبایییە دەروونی یەکان، ئەو خەلکە رازی نەبوون و نەویستنی ئەم بارودۆخە یان پی تەحەمول ناکری. ئەوان کاتیکی ژیا نی خویان و نیوسەدە رابردوو لەگەل کارنامە ئیسلام و عروببیت و کۆنەپەرستیدا بەراورد دەکەن، بەپویست لەدەرگایەکی تر و ئاین دەیەکی تر دەدەن، دەرگا و ئاندە یە کە ریکانادات داگیرکاری ئەمریکایی و تیرۆریزمی ئیسلامی ژیا نی ئەوان بەناوی دیموکراسی و هەلبژاردنەوہ لەدوتوییی قەوم و قەبیلەو ئایندا لەقالب بدات.

2005/2/5